

Entomologische Notities V

door

C. DE JONG

A. Zuidfranse Insecten.

Eind 1952 kwam ik in contact met het echtpaar CROISET te De Bilt, enthousiaste kampeerders, die o.a. vaak naar Zuid-Frankrijk trokken. Op een reis hadden zij wat insecten verzameld en in brandspiritus geconserveerd, doch verkeerden in de veronderstelling, dat met dit materiaal niets meer was te beginnen. Ik bewees het tegendeel door de dieren na een kleine voorbehandeling met warm water voor hen te prepareren. Zij hadden echter alleen interesse voor *Cicada orni* L., waarvan enkele exemplaren aanwezig waren, evenals een larve. Deze dieren monteerde ik in een apart wanddoosje; de overige dieren werden mij voor mijn verzameling afgestaan samen met 1 ♂ cicade, waarvoor ik hier nog eens mijn dank uitspreek.

Alle dieren zijn afkomstig van Mandelieu bij Cannes, VI—VII.1951.

Coleoptera : *Cerambyx cerdo* L. 1 ♀.

Lucanus cervus L. var. *capreolus* Fuessl. 1 ♀ 1 ♂,

Anomala aenea L. var. *virescens* Schrnk. 1 ex.,

Potosia cupraea L. 1 ex.,

Anoxia australis Schl. 1 ♂, 2 ♀ ♀,

Hymenoptera : *Scolia flavifrons* F. 1 ♀,

Rhynchota : *Cicada orni* L. 1 ♂,

Orthoptera : *Barbitistes fisheri* Yersin 1 ♂.

B. Pharaomier.

Enige jaren geleden vermeldde ik het voorkomen van *Monomorium pharaonis* L. in een militair gebouw in Den Haag. Aanvankelijk werden de dieren met DDT bestreden, doch daar zij hun schuilplaatsen in muren en tussen vloeren en op andere onbereikbare plaatsen hebben, was het onmogelijk ze afdoende te bestrijden. Wel werd de plaag aanzienlijk minder en een deel van het gebouw werd inderdaad van de dieren bevrijd. In een ander deel, speciaal om de keukens, waar het het hele jaar door warm is, zijn ze nog lang gebleven, zij het in mindere mate dan voorheen. Daarom werd toen een proef genomen het gammexaan, waarbij de Heer VAN KREGTEN grote medewerking verleende. Wederom werd de mierenbevolking enorm gedund, maar klaarblijkelijk toch niet uitgeroeid, want gedurende verscheidene maanden gaf een contrôle steeds nog positieve meldingen. In juli 1954, twee jaar na die laatste behandeling, werd wederom een contrôle zeer zorgvuldig uitgevoerd en deze keer werden geen mieren meer aangetroffen. Hopelijk is dit hinderlijke en hygiënisch gevaarlijke dier thans verdwenen.

C. Sprinkhanen in kassen.

Sedert het begin van deze eeuw zijn in West-Europa herhaaldelijk meldingen gemaakt van een Stenopelmatide uit Oost-Azië, die in kassen schade aan jonge plantjes aanrichtte, *Tachycines asinamorus* Adel. Oorspronkelijk meende men, dat dit op een vergissing berustte, en dat het dier op een dierlijke prooi zou azen. Later is gebleken, dat de plantaardige voeding toch juist is en dat dit dier inderdaad vrij veel schade aanricht, vooral aan jonge plantjes en zaaigoed.

In 1917 geeft WILLEMSE in *Orthoptera Neerlandica* p. 123—124 deze soort nog niet op als inlands, maar wel uit het oostelijk aangrenzende gebied. De oude naam *Diestrammena marmorata* de Haan is intussen vervangen door *Tachycinus asynamorus* Adelung en onder deze naam vinden we de soort in de nieuwere literatuur, o.a. bij WILLEMSE 1941, *Rechtvleugelige insecten*, p. 84 en 123. Als vindplaatsen in Nederland worden genoemd Boskoop, Leeuwarden en Baarn, overal met schade aan jonge kiemplantjes. Hieraan kan ik thans nog een andere plaats toevoegen, nl. Den Haag, waar de dieren dezelfde schade aanrichten in bloemenkassen van een kweker. Als men probeert ze te vangen zijn de dieren direct onder de tafels en kweekbakken verdwenen. Vooral in donker komen ze te voorschijn. Ondanks verschillende pogingen heeft men ze met insecticiden nog niet kunnen uitroeien. Ik bezit een fraai exemplaar van deze vindplaats, gevangen maart 1953.

D. Aantrekking van *Spondylis* door verf.

Bij het opzoeken van een artikeltje in de *Ent. Ber.* viel mijn oog op een publicatie van wijlen de Heer A. RECLAIRE: „Wordt de boktor *Spondylis buprestoides* L. door verf- resp. terpentijngeur aangelokt?” (*Ent. Ber.* (282) 12 : 251, 1 juli 1948).

Daar ik destijds in het westen des lands woonde, maakte dit artikel weinig indruk op mij, daar in het westen deze soort zelden of nooit wordt gevonden. Nu, bij het herlezen, herinner ik mij hoe in de zomer van 1953, toen ik tijdens enige vacantiedagen de achtergevel van mijn huis wat bijwerkte, herhaaldelijk exemplaren van *Spondylis buprestoides* om het huis werden waargenomen en zelfs verscheidene met de verf in aanraking kwamen. Het door RECLAIRE genoemde probleem van waarneming op grote afstand deed zich hier niet voor, daar er vrij veel dennenhout, ook oudere bomen, in de directe omgeving aanwezig is.

Toevallig was ook in de zomer 1955 het verschijnsel weer urgent, toen mijn buurman een deel van zijn huis opknapte. De dieren waren weer in aantal aanwezig. Ik heb nog niet kunnen uitzoeken, welke stof de aantrekkingskracht op de boktorren uitoefent. Wel bleek mij, dat de dieren af komen op de zg. Japanlakken en niet op synthetische lakken (plasticverf). Dit maakt de veronderstelling, die de heer RECLAIRE destijds maakte, zeer waarschijnlijk, n.l. dat het hier gaat om de terpentijnachtige stoffen en deze ontbreken meest in de plasticverven.

Summary

A. A number of insects is mentioned taken at Mandelieu near Cannes (south of France), June-July 1951.

B. The ant *Monomorium pharaonis* was exterminated in a military building at The Hague by means of gammexane.

C. The leafhopper *Tachycines asynamorus* Adelung was a pest in a hothouse at The Hague, damaging germinating plants.

D. The beetle *Spondylis buprestoides* L. was attracted by paint, possibly by the terpentine. Synthetical lacquers, however, have no attraction.

Bilthoven, Bilderdijklaan 69.